

Zapobieganie przemocy
motywowanej dyskryminacją
na poziomie lokalnym:
Praktyki i zalecenia

PRAKTYKA: Brunatna Księga

Organizacja: Stowarzyszenie „Nigdy Więcej”

Status: Antyrasistowska organizacja społeczeństwa obywatelskiego

Obszar: Poziom krajowy, Polska

Główne źródło finansowania: Wolontariat

Strona internetowa i adres e-mail:

www.nigdywiecej.org/brunatna-ksiega, redakcja@nigdywiecej.org

Misja i cele

Stowarzyszenie Nigdy Więcej prowadzi prace zmierzające do dokumentowania aktów neofaszystowskich popełnianych każdego roku w Polsce oraz zwiększania publicznej świadomości na ich temat, tak aby przerwać milczenie wokół problemów rasizmu i ksenofobii w kraju oraz promować społeczeństwo wielokulturowe szanujące różnorodność.

Ogólna działalność

Stowarzyszenie Nigdy Więcej zapisuje i kategoryzuje przestępstwa w publikowanej co roku Brunatnej Księdze. Ponadto jest zaangażowane w inne projekty, w tym R@cism-Delete, Muzyka Przeciwko Rasizmowi oraz Wykopmy Rasizm ze Stadionów. Wdrożyło także program Respect Diversity w ramach UEFA EURO 2012. Od 1994 r. publikuje magazyn o tej tematyce zatytułowany Nigdy Więcej.

Strategie wspierania wiedzy o przemocy motywowanej dyskryminacją

Od 1987 r. stowarzyszenie przygotowuje co roku „Brunatną Księgę” dokumentującą akty neofaszystowskie popełniane w Polsce. Obejmuje ona incydenty związane z ksenofobią, dyskryminacją i rasizmem. Przestępstwa uwzględnione w księdze obejmują zakres od fizycznych aktów przemocy lub napaści po spotkania neofaszystów i nienawistne napisy na murach.

Celem „Brunatnej Księgi” jest m.in. podnoszenie świadomości społecznej na temat problemu ksenofobii, rasizmu i wszelkiego rodzaju zachowań dyskryminacyjnych, tak aby zachęcić instytucje publiczne i inne do wdrażania programów prewencyjnych, wkład w działalność edukacyjną, medialną i naukową oraz wspieranie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami, społecznościami oraz organizacjami pozarządowymi przeciwko rasizmowi, ksenofobii i dyskryminacji.

Partnerstwo i sieci

Stowarzyszenie współpracuje zwłaszcza z mediami, organizacjami mniejszościowymi, wspólnotami religijnymi oraz instytucjami edukacyjnymi i naukowymi. Współpracuje także z organizacjami międzynarodowymi takimi jak Rada Europy, ONZ i OBWE oraz bierze aktywny udział w międzynarodowych sieciach, takich jak: UNITED for Intercultural Action, unijna sieć upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw (RAN), Futbol przeciwko rasizmowi w Europie (FARE), Helsińskie Zgromadzenie Obywatelskie (HCA) oraz Antyfaszystowska Sieć Badawczo-Edukacyjna (Antifanet).

Wyniki i wyzwania

Treść Brunatnej Księgi jest cytowana przez polityków, dziennikarzy, aktywistów, a także organizacje rządowe i pozarządowe w oświadczeniach potępiających zachowania rasistowskie i ksenofobiczne. Księga, wraz z innymi programami realizowanymi przez stowarzyszenie Nigdy Więcej, uwidocznily także problem przemocy na tle rasizmu i ksenofobii. Magazyn Nigdy Więcej jest obecnie postrzegany jako główne czasopismo antyrasistowskie w Europie Środkowo-Wschodniej.